

Sygn. akt I UK 543/16

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Myszka

w sprawie z odwołania A.Ś.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.
o ustalenie ustawodawstwa właściwego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 5 października 2017 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 21 lipca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od skarżącej na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście
czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 21 lipca 2016 r. po rozpoznaniu apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. zmienił wyrok Sądu Okręgowego w K. – Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 25 czerwca 2015 r. i oddalił odwołanie ubezpieczonej A.Ś. od decyzji organu rentowego z dnia 31 stycznia 2014 r., stwierdzającej, że ustawodawstwem właściwym dla ubezpieczonej w zakresie zabezpieczenia społecznego od dnia 1 lutego 2013 r. jest ustawodawstwo polskie.

W skardze kasacyjnej ubezpieczona zarzuciła naruszenie: 1/ art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 (Dz.Urz.UE L.

2004.166) przez niezastosowanie, co skutkowało uznaniem, że ubezpieczona od dnia 1 lutego 2013 r. podlega ustawodawstwu polskiemu w zakresie ubezpieczeń społecznych, mimo wykonywania pracy najemnej na terenie Słowacji oraz prowadzenia działalności na własny rachunek na terenie Polski i wyraźnej normy kolizyjnej wskazującej na pierwszeństwo ustawodawstwa państwa miejsca wykonywania pracy najemnej, 2/ art. 3 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 (Dz.Urz.UE.L.2009.284.1.) w związku z art. 6 k.c. przez postawienie przed ubezpieczoną obowiązku przedstawienia wszystkich dokumentów i dowodów potwierdzających faktyczne wykonywanie pracy na terenie Słowacji na rzecz M. s.r.o. i uznanie, że ubezpieczona tej okoliczności nie udowodniła, mimo przedłożenia dowodowego umowy o pracę, potwierdzeń przelewów otrzymywanego wynagrodzenia za pracę oraz zgłoszenia do ubezpieczenia, 3/ art. 288 akapit 2 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r., Nr 90, poz. 86 ze zm.) w związku z art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.Urz. UE C 115 z dnia 9 maja 2008 r.) przez niezastosowanie i orzekanie na podstawie przepisów prawa krajowego, zamiast na podstawie przepisów rozporządzeń unijnych, „wskazując, że zawarta umowa o pracę ze słowackim pracodawcą nie była w rzeczywistości wykonywana, co spowodowało uznanie, iż element transgraniczny nie występuje”, 4/ art. 233 § 1 k.p.c. przez niedokonanie przez Sąd drugiej instancji wszechstronnej analizy całego materiału dowodowego zgromadzonego w przedmiotowej sprawie, w szczególności przez pominięcie niezachowania wymaganego trybu przez organ rentowy w celu wyjaśnienia wątpliwości co do wiarygodności dokumentów a także niezwrócenia się do odpowiedniego organu słowackiego o podjęcie stosownych działań, 5/ art. 477¹¹ § 2 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c. polegający na niewezwaniu do udziału w sprawie pracodawcy ubezpieczonej jako zainteresowanego, co skutkowało pozbawieniem zainteresowanego możliwości obrony swoich praw.

W ocenie skarżącej przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadnia naruszenie przez Sąd drugiej instancji norm procesowych skutkujących nieważnością postępowania przez pozbawienie zainteresowanego możliwości obrony swoich praw oraz oczywista zasadność skargi z uwagi w szczególności na nieprzeprowadzenie postępowania wyjaśniającego zgodnie z normami kolizyjnymi.

Wskazując na powyższe wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w (...) i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania za wszystkie instancje.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną organ rentowy wniósł o wydanie postanowienia o odmowie przyjęcia skargi do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie zasługiwała na przyjęcie do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, a ponadto, gdy zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przytoczone przesłanki ustawowe stanowią obligatoryjny element oceny na etapie tzw. przedsądu kasacyjnego. W przedmiotowej sprawie nie wystąpiła żadna z przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Wymaganiu temu w żadnym razie nie czyniło zadość sformułowanie w uzasadnieniu skargi kasacyjnej jedynie polemicznego twierdzenia, że zaskarżone orzeczenie oczywiście narusza prawo, lub że wystąpiła nieważność procedowania wskutek pozbawienia możliwości obrony praw pracodawcy ubezpieczonej, który nie został wezwany do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego. W kwestii nieważności w utrwalonym już orzecznictwie Sąd Najwyższy uznał, że pracodawca zatrudniający ubezpieczonego za granicą nie jest zainteresowanym w sprawie z odwołania ubezpieczonego przeciwko organowi rentowemu o ustalenie właściwego ustawodawstwa, ponieważ wynik takiej sprawy nie dotyka bezpośrednio praw i obowiązków zagranicznego pracodawcy (por. wyroki: z dnia 14 lipca 2016 r., II UK 297/15, LEX nr 2120892; z dnia 25 listopada 2016 r., I UK 370/15, niepublikowany oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 27 września 2016 r., I UZ 14/16; z dnia 6 września 2016 r., I UZ 13/16 oraz z dnia 21 listopada 2016 r., II UK 735/15 i II UK 734/15, niepublikowane).

Natomiast powołanie się na przesłankę oczywistego naruszenia prawa wymagało wykazania kwalifikowanej postaci takiego zarzutu, polegającej na jej oczywistości widocznej *prima facie* od razu przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej i bez potrzeby uzupełniania materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Pojęcie „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, że podniesione zarzuty naruszenia podstaw zaskarżenia były ewidentnie zasadne bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanego stanu faktycznego. Ponadto Sąd Najwyższy także należycie wyjaśnił przebieg procedury ustalania ustawodawstwa właściwego według powołanych w skardze przepisów prawa unijnego (por. wyroki z dnia 23 listopada 2012 r., II UK 103/12, OSNP 2013 nr 19-20, poz. 238, z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 333/12, OSNP 2014 r., nr 3, poz. 47, z dnia 11 września 2014 r., II UK 587/13, OSNP 2016 nr 1, poz. 13, z dnia 21 stycznia 2016 r., III UK 61/15, LEX nr 1977828). Według tych judykatów, niepotwierdzenie ubezpieczenia przez instytucję ubezpieczeń społecznych innego państwa, w którym świadczona jest sporna praca marginalna, wiąże polskie organy ubezpieczeń społecznych. Oznacza to, że organy rentowe i polskie sądy nie mogą kontestować decyzji słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, która odmówiła uznania pracy ewidentnie marginalnej świadczonej na terenie Słowacji przez obywatela polskiego lub przedsiębiorcę za uzasadniającą podleganie słowackiemu ubezpieczeniu społecznemu (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2017 r., II UK 248/16, LEX nr 2306376 oraz z dnia 10 maja 2017 r., I UK 456/16, LEX nr 2352167).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia do rozpoznania oczywiście bezzasadnej skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), zasądając należne pozwanemu koszty zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym na podstawie art. 98 k.p.c.

as